

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՉԱԳԱՆԳ

Ավունոյի Հայ. Կաթող. Եկեղեցւոյն Երևանի բարիւրամնալը

Մայիս 10ին տեղի ունեցաւ Խտալիոյ Լիվոռնոյ քաղաքին մէջ կառուցուած հայ-կաթողիկէ Ս. Գրիգոր Լուս. Եկեղեցւոյն Երկպարեան յեշատակութիւնը: Հանդիսութիւնք արաւակարգ փայլ մը ստացան, և իրենց նշանաւոր մանրախանութեամբ այն պերն և հնա քաղաքին համար հասարակաց չփնադ դէպի մը երևոյթն առին:

Պատրաստութիւններու ձեռնարկուած է իմաստուն կարգադրութեամբ ու նախատեսութեամբ. յանձնաժողովը զլուին ունենալով աշխատասէր ու բարի գորոգքապետը՝ Գեր. Անձման Պ. զարդաբետը, չինայեց ու և է զոհողութիւն, որպէս զի այս ընտանի հանդէս կարելի եղածին չափ փառաւոր ըլլայ և օտար երկիր մէջ չուժ ու պատիւ յաւելու հայ կաթողիկէ անուան. և զրիմացաւ յիրաւի իր ակընկալութեան մէջ: Ինչ որ հս համառօտակի կը յիշատակէնք, քաղուածոյ է միայն՝ Լիվոռնոյի խտական Բիծ թերթէն, որ օտար ըլլալով, ուրիշ չահ մը չունի՞ եթէ ոչ նշարտութիւնը միայն ըսել:

Հայ կաթողիկէ զաղթականութիւնը, բաւական ստուար թուով, հաստատուեցաւ ի Լիվոռնոյ՝ Ժ. գարուն վերջերը, Փերտինանս Ա. իշխանին օրով: Գաղքին մէջ, որ Բիզայի երեւլի նաւահանգիստն էր, արտաքոյ կարգի ծաղկեցուցին վաճառականութիւնը: Եւ փափաքելով պազային եկեղեցի մը ունենալ պազային արարողութիւններով, 1692ին քաղաքին ամենէն պատուական մէկ տեղը խոչըր պարտէք մը զնեցին, և 1701 Ապրիլ 23ին Եկեղեցւոյն հրմանքարը դուեցաւ Ազարիա Պատրիարքէն: Եկեղեցւոյն ձևը զծած էր իշխան Փերդինանտ, որդի կողմայի Գ.ի, իսկ չէնքը կասոյց ճարտարապեան Տէլ Ֆանդազիա: Շինութեան անձամբ վերակացութիւն կ'ընէր մեծ բարերարն ու սրբակնեցաղ հաւատացեալն Աստուածատուր Ազա Մաթոս, զոր յուղայաբար սպաննեց իր մէկ ծառան, զոր յանդիմանած էր իր անառակութեան համար, Եկեղեցի աւարտեցաւ իր 1714: -- Հայ կաթողիկէ ժողովրդապեսին իրաւասութիւնը կը տարածուի միայն այն Հայ կաթողիկէից վրայ որոնի կը գտնուին թեմին մէջ:

Այս Եկեղեցին բովանդակ Լիվոռնոյի մէջ զըս-

նուող տաճարներուն ամենէն գեղեցիկն ու ճարտարարուեստն է, խաչածն, հարուստ խորաններով, սիւներով և գեղաքանդակ արձաններով: Վյան կը տիրէ բարձրաբերձ գմբեթ մը, հասարակի որմանկարներով ալ զարդարուած է:

Պէտք չկայ կարծեաք ըսնէլու թէ ներկայ հանդիսութեանց առթիւ նկեղեցին չփեղորէն զարդարուած էր. ճակատը կը փայլէր իմաստալից վերտառութիւն մը:

Ամբողջ լիվոռնոյ և նոյն իսկ Յիզա և այլ մերձակայ տնողանք իրարանցում մը ցոյց տուին այս հայկական տօնախմբութեան համար:

Գեր. Գր. Շ. Վ. Վայնաշարեան լինդի. Մեծաւոր Զմբաւեան Միաբանութեան

Մայիս 10ին Զմմառ վագիրն մէջ, Հռոմէն հաստատուած նոր կանոնագրին համեմատ տեղի ունեցաւ Միաբանութեան ընտրական ժողովին անդրանիկ նիստը, նախագահութեամբ կ. Պատր. ներկայացուցիչ Արէ. Օգոստինոս Ալք. Մայեղեանի, և մեծաւոր ընտրուեցաւ Գեր. Գրիգոր Վ. Վայնաշարեան: Նոյն օրն իսկ Արէ. Մայեղեան Ալք. այս ընտրութիւնը նեռագրով ծանոյց Ամմն. Հոգմոր Տիրոջ, որ անմիջապէս հեռագրով հաստատեց նոյն ընտրութիւնը և հազորդեց իր չորրհաւորութիւնն ու օրհնութիւնը:

Գեր. Վայնաշարեան Գր. Վ. բնիկ Եւդոկիիացի և շուրջ 48 տարեկան ծանօթ է իր քաղցրաբարոյ ու խոնեմ ընթացքով. սրբազն գիտութեանց. և քանի մը լեզուներու ալ հմուտ է: Հատ մեղեր պաշտօնավարած ու միշտ սիրուած է: Հետևաբար Զմմառեան սիրելի Միաբանութիւնը կը չորրհաւորենք այս յաջող ընտրութիւն համար, որ առաջին ըլլալով նոր կանոնագրի հաստատութեանէն ի վեր, գարագուիս պիտի կազմէ Միաբանութեան տարեգիրներուն մէջ: Նոյնպէս մեր սրտագին խնդակցութիւնները կը մատուցանենք նորընտիր արժանաւոր ընդհ. Մեծաւորին Միաբ. Զմմառու:

— Ամմնապատիւ հոգևոր Տէրը Զմմառեան Միաբանութեան նորընտիր Մեծաւորին, Գեր. Գրիգոր Վ. Վայնաշարեանի ընտրութիւնը հաստատեց պաշտօնական կողմակով ալ, ինչպէս արդէն հեռագիրով ըրած էր: Այս առթիւ Ն. Գերապատութեան չորրեց նաև ծայրագոյն վարդապետութեան պատիւը: Մեր չերմ չորրհաւորութիւնները Գերյ. Ն. Վ. ին:

(Կաթողիկէ Արքանդ թիւ 147 և 149)